

Invitation

Inspirationsdag for Teknologihistorielærere
23. oktober 2014

Teknologi og sundhed

Historiske og aktuelle eksempler på brug af
teknologi i sundhedsvæsenet,
sundhedspraksis og sport

Kære Teknologihistorielærer

Center for Videnskabsstudier vil hermed gerne invitere dig til
Inspirationsdag for Teknologihistorielærere på Aarhus Universitet:

Torsdag d. 23. oktober 2014, kl. 10-17

[Aud. G1, bygning 1532, lokale 116, Institut for Matematik](#)

Med venlig hilsen

Kristian H. Nielsen

Velkomst**10.30**

Kristian H. Nielsen Velkomst og introduktion til dagens program
*Center for
videnskabsstudier AU*

Kristina Pagh Sølvsten Om Unge Forskere
Friis
*Danish Science
Factory*

Selvteknologier**10.45**

Jane Ege Møller Oplægget introducerer til begrebet 'selvteknologi'. Selvteknologi er et begreb, der betegner forskellige former for styringsmekanismer, som involverer 'at man af sig selv, styrer sig selv' - f.eks. er det at følge en slankekur, at praktisere mindfulness eller deltage i samtaleterapi alle forskellige former for selvteknologi. Igennem analyse af konkrete eksempler særligt fra sundhedsområdet, vil jeg demonstrere, hvordan man kan forstå og arbejde med begrebet.

Doping, sundhed og fair konkurrence**11.30**

Ask Vest Christiansen Doping er blevet et nøgleord i reportagerne fra international sport. Atleternes præstationer kan først godkendes, når de har afgivet en negativ dopingprøve. Den omfattende kontrol retfærdiggøres som det, der skal sikre fair konkurrencer og en sund sport. Men har man egentlig begreb om det, man vil bekæmpe i elitesporten? Også i fitnesscentrene benyttes præstationsfremmende stoffer. Hidtil har man overført metoder og strategier fra eliteidrætten til at bekæmpe fitnessdoping. Men skal man dopingteste folk der ikke konkurrerer mod andre end sig selv? Oplægget diskuterer disse forhold og kommer med eksempler på dopingstoffers effekt på kroppen.

Frokost i Matematisk Kantine**12.15**

Efter frokost går vi sammen til Steno Museet, hvor der vil være to oplæg ved museets inspektører samt kaffe/kage og tid til at udforske museet på egen hånd.

Det elektriske hjerte**13.30**

Hans Buhl Et utal af motionister løber eller cykler i dag rundt med et avanceret pulsar, som "logger" pulsens sammenhæng med belastningen, så de efter turen kan studere den på computeren. Denne mulighed for selvundersøgelse er resultatet af mere end 100 års udvikling af stadig mere avancerede apparater til at studere hjertets elektriske strømme. Takket være sådanne teknologier kan lægerne nu diagnosticere og også behandle mange hjertelidelser. Ud over at give et overblik over elektrokardiografiens historie

Ægløsninger

At få børn med teknologien

14.15

Morten Skydsgaard
Steno Museet

Udstillingen fortæller om teknologiens skelsættende indflydelse på forplantningen i det 20. århundrede. Teknologien har givet os mulighed for at forandre naturen, men den har også skabt debat om, hvad og hvordan vi vil forandre. I udstillingen sættes fokus på teknologier, som vi nærmest tager for givet: Prævention og fri abort. Men også på teknologier, som er omdiskuterede: Kunstig befrugtning, kloning og fosterdiagnostik.

Kaffe og kage (inkl. tid i museets udstillinger)

15.00

Efter besøg på Steno Museet går vi sammen tilbage til Institut for Matematik til dagens sidste oplæg efterfulgt af sandwiches og øl/vand.

Teknologier, sundhed og det gode liv

16.00

Uffe Juul Jensen
Sundhed, Menneske og Kultur, AU

"Medicinens største udfordringer i dag er erkendelsesteoretiske". Sådan siger Richard Horton, redaktør af Englands ansete medicinske tidsskrift, The Lancet. Hvad tænker han på?

Først og fremmest på, hvordan den teknologiske udvikling på en række forskellige måder er med til at ændre forholdet mellem læge og patient og håndteringen af sygdom og sundhed i almindelighed; bl.a. fordi teknologien ofte bruges forskelligt og tillægges forskellig betydning hos henholdsvis eksperter og borgere i almindelighed.

Horton er optaget af, hvordan viden, erfaringer og tolkninger fra henholdsvis hverdagsliv og professionel praksis kan forbindes.

Jeg vil søge at vise, at problemet ikke bare erkendelsesteoretisk, men værdimæssig og politisk. Brugen af teknologier (fra internet, elektroniske patientjournaler over "personalized medicine" til genteknologiske tiltag) er knyttet sammen med den samfundsmæssige og samfundsøkonomiske udvikling og således med ændringer i vores selvforståelse og samfundsforståelse.

Mere specifikt: udviklingen og brugen af nye teknologier er knyttet sammen med en individualisering af vores forståelse af sygdom og sundhed.

Værdier som selvansvarlighed og selvkontrol styrkes på bekostning af ideer om kollektivt ansvar for sundhed og lighed og retfærdighed som bærende værdier. Sundhed bliver et individuelt gode snarere end et fælles gode. Teknologier bliver en drivkraft i en spiral af øget national og global ulighed.

Kan teknologier, der er relevante for sygdom og sundhed, tillægges en anden betydning og få en anden funktion? Kan de bidrage til et mål som Marx inspirerede generationer til at kæmpe for: Den enkeltes frie udfoldelse som en forudsætning for alles frie udfoldelse? Eller hører dette bare hjemme i historiebøgerne?

Afslutning

16.45

Vi byder på en øl og en sandwich!

Center for Videnskabsstudier
Hovedområdet Science and Technology
Aarhus Universitet
Ny Munkegade 120, bygn. 1520, 8000 Århus C
Tlf.: 87155581 eller 24458812 www.css.au.dk

